

Fotokopia

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET SÄNNESHULT

ALLMÄN MÅLSÄTTNING FÖR MARK- OCH VEGETATIONSVÅRD

Området skall vårdas så att dess biologiska värden med bl a bestånd av naturskogskaraktär skyddas och främjas samtidigt som områdets värde för rörligt friluftsliv bevaras.

För bokskogsområdet skall i princip gälla att hela området med undantag för vissa sumpskogar skall överföras till ren bokskog. Inslaget av äldre tallar och ekar skall dock finnas kvar. Avvecklingen av överbeståndet av bok skall ske under lång tidsperiod (ca 50 år). Befintliga ädellövbestånd och urskogsliknande barrbestånd skall bevaras.

Det är ur såväl botanisk och zoologisk synvinkel som med hänsyn till friluftslivet viktigt att bevara kontinuiteten i bokskogen och göra övergångsperioden mot en ny bokgeneration så lång som möjligt. För trädhäckande fågel, främst hålbbyggare, är det betydelsefullt att det hela tiden finns tillgång till lämpliga träd. Området hyser i dag mycket gott om hackspettar och skogsduva m fl hålbbyggare. Det vore ett stort avbräck för dessa arter om överbeståndet av bok togs ned för snabbt.

Det har från skogsentomologiskt håll framhållits att den insektsfauna som är knuten till gammal död bokved hör till de mest hotade insektsbiocoenoserna. Med hänsyn härtill är det önskvärt att anpassa skötsel föreskrifterna så att denna fauna gynnas. Alla redan döda träd bör sparas inom reservatet. Grenavfall bör lämnas. I grenavfall av bok utvecklas i Sverige enligt erfarenhet inga arter, som vid gynnsamma utvecklingsmöjligheter kan uppträda som skadegörare på levande träd.

Ca 2 km norr om naturreservatet finns en liten bokurskog, naturreservatet Sachsiska Schweiz, som fortfarande hyser ett förhållandevis stort antal bokurskogsrelikter. Fyra av de mest utrotningshotade vedskalbagarna knutna till bok finns i detta reservat.

Från ekologisk synpunkt är detta urskogsområde emellertid alldeles för litet. Området som endast omfattar ca 4 ha har stora svårigheter att kontinuerligt kunna frambringa lämpliga träd för att de synnerligen näringsspecialiserade urskogsinsekterna skall kunna överleva. En möjlighet att förbättra förutsättningarna att bevara denna unika fauna är att öka arealen med lämplig skog. Skötseln för reservatet Sänneshult bör vara sådan att den kan bidra till att säkerställa betingelserna för den naturskogsfauuna som är knuten till bokskog.

En viss del av de större träden, minst 10 %, bör därför sparas. Man bör då inrikta sig på att låta sådana träd stå, som redan är skadade eller av annan orsak har lägre ekonomiskt värde. Samtidigt är det viktigt att lämna så gamla träd som möjligt så att lämpliga insektsnicher fortast möjligt uppstår. Övrigt överbestånd avvecklas under en så lång tidsperiod som möjligt. Allt lövträdsris och grenavfall av lövträd, som uppstår vid avverkning och gallring, skall härvid lämnas. Ett sådant förfarande gynnar dels många insekter, men ger samtidigt även vinterfoder åt däggdjur.

Vid allt skogsabete i området finns risk för att fula sår i marken uppkommer. Det är därför viktigt att antalet brukningsvägar begränsas till så få som möjligt. All körning med tyngre maskiner måste nedbringas till ett minimum och framför allt bör all körning, om möjligt, göras på tjälad mark.

HÄGNADER

Hägnader runt betesmarker bör utföras så diskret som möjligt och vara utformade på sätt som är det gängse i trakten. Stängselgenomgångar skall anordnas där det är befogat med hänsyn till friluftslivet.

FRILUFTSANORDNINGAR

Anordningar för friluftslivet skall utföras så att minsta möjliga skada på naturmiljön åstadkommes. Strövstig, rastplatser med eldstad samt parkeringsplatser med större informationsskylt och bänkbord skall anordnas enligt bifogade kartskiss.

INVENTERING

Naturinventering Sannen-Listersjön-Store mosseområdet.
Länsstyrelsen i K län. Naturvårdsenheten. Meddelande 1977:2.

SKÖTSELOMRÅDEN OCH ÅTGÄRDER

Skötselområde 1

Beskrivning: Område av hagmarkstyp med spridda björkar och tallar

Målsättning: Att bevara hagkaraktären

Åtgärd: Fältskiktet slås en gång per år. Uppkommande buskar borttröjes kontinuerligt.

Skötselområde 2 A

Beskrivning: Blandskog av bok och gran med inslag av berg-ek. Inget utpräglat buskskikt. Fältskikt domineras av Deschampsia flexuosa, Luzula pilosa och Vaccinium myrtillus.

Målsättning: Att på sikt överföra området till bokskog. Granarna bör avverkas. Skärm av björk planteras för att ge skydd för kommande bokföryngring.

Förstagångsåtgärd: Gallring av granen samt eventuell björkplantering.

Underhållsåtgärd: Røjning i föryngringen. Bokplantering. Plantorna skall vara av traktens proveniens.

Anordningar för friluftslivet: Anordnande av mindre parkeringsplats med större informationsskylt samt bänkbord.

Skötselområde 2 B

Beskrivning: Grandominerad lövbarrblandskog av blåbärs-
typ. Lövinslag av bergek och bok. Inget utpräglat buskskikt. Fältskiktet domineras av Deschampsia flexuosa, Luzula pilosa och Vaccinium myrtillus.

Målsättning: Att överföra området till bokskog.

Förstagångsåtgärd: All gran inkl alla plantor avverkas. Föryngring med bok av traktens proveniens.

Underhållsåtgärd: Eventuell granföryngring bortröjes. Uppkommande lövsly skall stå kvar som en skärm tills bokplantorna etablerats ordentligt. Om behov föreligger tas dock direkt konkurrerande sly bort. Stigarna hålls öppna genom røjning vid behov.

Skötselområde 2 C

Beskrivning: Ekdominerad lövbarrblandskog. Förutom bergek finns även bok och gran samt framför allt i västra delen ett hållmarksområde med tall. Fältskiktet domineras av Deschampsia flexuosa, Luzula pilosa och Vaccinium myrtillus. I västra delen är Festuca ovina vanlig liksom flera andra torr- och hållmarksväxter.

Målsättning: Att omföra området till en öppen betad ädel-lövskog av likartat slag som inom delområdena 4, 5 och 6.

Förstagångsåtgärd: All gran samt ca 30 % av boken och eken avverkas, företrädesvis de mindre träden. Större tallar sparas. Avverkningen skall ske så att träden lämnas i dungar,

vilka omväxlar med öppnare gläntor. Huvuddelen av buskskiktet bortröjes, alla granplantor tas bort. Området betas av nötkreatur och/eller hästar. Betning med får skall undvikas.

Underhållsåtgärd: Området betas kontinuerligt. Om allt för mycket buskar trots detta kommer upp röjes dessa. Staketen underhålls.

Skötselområde 3

Beskrivning: Glasbjörkkärr med tall och gran. Fältskiktet starkt dominerat av Calla palustris.

Målsättning: Fri utveckling.

Förstagångsåtgärd: Ingen

Underhållsåtgärd: Ingen

Skötselområde 4

Beskrivning: Ekdominerad ädellövskog. Varierande inslag av bok, gran, glasbjörk, avenbok, lind, en samt små buskar av flertalet ädellövträd som lönn, ask, oxel och hassel. Fältskiktet är speciellt rikt i sydvästra delen.

Målsättning: Att överföras till öppen betad ädellövskog tillsammans med områdena 2 C, 5 och 6.

Förstagångsåtgärd: Omkring hälften av träden avverkas. I första hand avverkas all gran, i andra hand tas björk och bok samt mindre ekar. De äldre ekarna liksom avenbok och all lind sparas. Träden bör lämnas i grupper i likhet med inom område 2 C. Buskskiktet tunnas ut kraftigt. Härvid tas all björk och gran samt döda enar bort, men runt de levande enarna bör man öppna i trädskiktet så att ljus kommer ned. Lind, lönn, ask och hassel sparas i görligaste mån. Området betas med nötkreatur och/eller hästar.

Underhållsåtgärd: Som område 2 C.

Skötselområde 5

Beskrivning: Åker fram till 1949. Numera betesmark med dungar av bergek m m. Fältskiktet gräsdominerat. Förekomst av Thymus pulegioides.

Målsättning: Att låta området förbli betat och öppet eller brukas som åker eller vall.

Förstagångsåtgärd: Alt 1 Området betas tillsammans med områdena 2 C, 4 och 6. Alt 2 Åkerbruk eller vallodling.

Underhållsåtgärd: Området betas kontinuerligt eller brukas som åker eller vall. Staket och grindar till vägen vid Sannen underhålls. Gödsling vid behov.

Skötselområde 6

Beskrivning: Fattig ekskog med inslag av gran, bok och lind. Fläckvis mycket tunt jordlager. I fältskiktet bl a Deschampsia flexuosa, Convallaria majalis, Calamagrostis arundinacea och Melampyrum pratense.

Målsättning: Att överföra området till en öppen skogsbetad ädellövskog tillsammans med områdena 2 C, 4 och 5.

Förstagångsåtgärd: Ca 50 % av trädskiktet avverkas. All gran tas bort, därefter björk samt yngre bok och ek. Äldre ekar liksom lind sparas. Buskskiktet tunnas ut med 50-70 %. Träden bör lämnas i dungar i likhet med inom område 2 C. Alla granplantor samt en stor del av björk- och bokbuskar tas därvid bort. Lind och hassel sparas i görligaste mån. Området betas av nötkreatur och/eller hästar.

Underhållsåtgärd: Som område 2 C

Skötselområde 7

Beskrivning: Bockholmen i Sannen med urskogsartad tallskog med inslag av gran. Inom området har inte avverkats i någon större utsträckning på 1900-talet med undantag för en mindre plockhuggning under andra världskriget.

Målsättning: Att låta området få fortsätta att utvecklas fritt.

Förstagångsåtgärd: Uppsättande av skyltar om landstigningsförbud under tiden 1 april - 15 juli. I övrigt ingen åtgärd.

Underhållsåtgärd: Ingen

Skötselområde 8

Beskrivning: Ca 15-årig granplantering med kraftigt inslag av asp- och bergebuskar. Tidigare blandskog.

Målsättning: Att på sikt överföra området till en blandskog av ek och bok.

Förstagångsåtgärd: Granen längs en ca 5 m bred zon längs stranden avverkas för att strandfloran inte skall kvävas. Ca en tredjedel av granarna i övrigt bortröjs så att ek- och bokbuskarna främjas. Huvuddelen av asp- och björkplantorna bortröjes även.

Underhållsåtgärd: Omkring år 2000 gallras hälften av granen. Bergeken röjes och gallras i skogsvårdande syfte.

Skötselområde 9

Beskrivning: Glasbjörkskog med gran. Fältskiktet kraftigt dominerat av *Molina caerulea*.

Målsättning: Glasbjörksdominerad lövskog

Förstagångsåtgärd: All gran avverkas samt ca hälften av underväxten av glasbjörk bortröjes.

Underhållsåtgärd: Uppkommande granar bortröjes och vid behov röjes även glasbjörken.

Skötselområde 10

Beskrivning: Sumpgranskog med inslag av mindre bokar. Tätt buskskikt av främst glasbjörk.

Målsättning: Fri utveckling

Förstagångsåtgärd: Ingen

Underhållsåtgärd: Ingen

Skötselområde 11

Beskrivning: Hedartad bokskog med inslag av gran. Tätt buskskikt av bok. Fältskikt mycket svagt utvecklat.

Målsättning: Att bevara och föryngra bokskogen samt att skapa lämplig biotop för vissa bokvedinsekter och hålbbyggande fåglar.

Förstagångsåtgärd: All gran samt ca 10 % av boken avverkas. Bokar, som på något sätt är skadade eller innehåller bohål från hackspett eller dylikt eller äldre bokar, som p g a krokigt växtsätt eller liknande bedöms ha lägre ekonomiskt värde än övriga fullväxtra träd, får ej avverkas. Inga redan döda träd, stående eller liggande, får tas till vara. Alla granplantor tas bort.

Underhållsåtgärd: Eventuell granföryngring bortröjes kontinuerligt. Bokföryngringen röjes och gallras på normalt sätt. Omkring år 2005 borttages 40 % av den återstående boken. Omkring år 2030 borttages ytterligare 60 % av de då resterande boköverståndarna, varvid 10-15 % av den nuvarande trädtätheten i överbeståndet kvarstår. Dessa bokar skall för all framtid lämnas orörda. Hela tiden skall skadade eller döda träd samt sådana, som bedöms ha lägre ekonomiskt värde, sparas. Alla stormfällan skall ligga kvar. Inget lövträdsris, grenavfall el dyl, som erhålls vid röjning och avverkning, får borttransporteras eller brännas utan allt skall sparas.

Skötselområde 12

Beskrivning: Granskog med inblandning av bok. Kraftigt buskskikt av främst bok men även gran. Fältskiktet hedartat.*

Målsättning: Att överföra området till bokskog.

Förstagångsåtgärd: All gran i såväl träd- som buskskikt avverkas.

Underhållsåtgärd: Kontinuerlig röjning av uppkommande gran. Bokföryngring röjes och gallras på normalt sätt. Uppkommande asp- och björksly sparas till viss del en tid för att tjäna som skärm för boken. Stigen hålles öppen genom röjning vid behov.

Skötselområde 13

Beskrivning: Lövbarrblandskog av bok, gran, bergek och glasbjörk. Lågt buskskikt av bok och gran. I regel mycket svagt fältskikt.

Målsättning: Att överföra området till bokskog med visst inslag av annat löv.

Förstagångsåtgärd: All gran avverkas. De buskar, som står på stigen bortröjes.

Underhållsåtgärd: Den redan påbörjade bokföryngringen röjes och gallras på normalt sätt. Eventuell granföryngring bortröjes kontinuerligt.

Skötselområde 14 A

Beskrivning: Lövbarrblandskog av främst bok och gran. Granen inplanterad i luckor, som uppstod i bokskogen vid en storm 1902 och står därför fläckvis i homogena partier. Fältskiktet av intermediär typ.

Målsättning: Att överföra området till bokskog.

Förstagångsåtgärd: All gran avverkas. Bok, ek och tall sparas. Eventuell plantering med bok av traktens proveniens i de största luckorna. Uppkommande asp- och björksly sparas till viss del en tid för att tjäna som skärm för boken. I tätare homogena bokpartier genomhuggs dessa för att hjälpa den påbörjade föryngringen. Vid trädurval tillämpas härvid samma principer som för område 11. Bruksvägen genom området röjes fri från buskar.

Underhållsåtgärd: Bokföryngringen röjes på normalt sätt. Eventuell granföryngring bortröjes kontinuerligt. Avvecklingen av överbeståndet sker i två omgångar med 25 års mellanrum och så att vid den sista avverkningen omkring år 2030 det i genomsnitt finns kvar en täthet av stora bokar, motsvarande 10 % av den nuvarande tätheten i de homogena bokpartierna. Bruksvägen genom området underhålls genom röjning vid behov.

Skötselområde 14 B

Beskrivning: Sluttning med bok och gran. Ner mot vägen en del grova tallar. Fältskikt ömsom ängsartat, ömsom mycket hedartat.

Målsättning: Att överföras till bokskog. Tallen sparas dock. Avvecklingen av den gamla bokgenerationen skall vänta ca 30 år för att tjänstgöra som skärm mot det stora hygge, som uppstått på Arvabacken (område 15).

Förstagångsåtgärd: All gran avverkas.

Underhållsåtgärd: Eventuell granföryngring bortröjes kontinuerligt. Uppkommen bokföryngring röjes på normalt sätt. Omkring år 2010 avverkas ca 30 % av de bästa bokarna. Efter ytterligare 25 år tas ca 60 % av de då resterande bokarna. De kvarstående träden lämnas för alltid.

Anordningar för friluftslivet: Rastplats med eldstad anläggs i nordöstra delen.

Skötselområde 14 C

Beskrivning: Granskog med inslag av bok. Ängsartat fältskikt.

Målsättning: Att överföra området till bokskog.

Förstagångsåtgärd: All gran avverkas.

Underhållsåtgärd: Se skötselområde 15

Skötselområde 14 D

Beskrivning: Kärr med gran och glasbjörk. Mycket kraftiga ormbunksbestånd i fältskiktet.

Målsättning: Att låta området utvecklas fritt.

Förstagångsåtgärd: Ingen

Underhållsåtgärd: Ingen

Skötselområde 15

Beskrivning: Kalhygge efter homogen ca 70 årig granskog. Nästan inget buskskikt. Hedartat fältskikt.

Målsättning: Att överföra området till bokskog.

Förstagångsåtgärd: Björkplantering.

Underhållsåtgärd: All granföryngring bortröjes. Bokplantor av traktens proveniens planteras eller alternativt sprids bokollon efter markberedning. Uppkommen bokföryngring skötes och gallras på normalt sätt. Björk och aspsly kvarlämnas som en skärm för bokplantorna.

Skötselområde 16 A

Beskrivning: 120 årig bokskog med inslag av gran och bergesk. Synnerligen tätt buskskikt av 5-20 åriga bokar. Mycket svagt utvecklat fältskikt.

Målsättning: Att bevara och föryngra bokskogen samt att skapa lämplig biotop för vissa bokvedinsekter och hålbbyggande fåglar

Förstagångsåtgärd: All gran samt ca 20 % av boken avverkas. Härvid tillses att ekarna inte får för mycket ljus (för att förhindra vattskott). Ca 5 % av eken tas. Bokar och ekar, som på något sätt är skadade eller innehåller bohål från hackspett el dyl eller äldre träd, som på grund av krokigt växtsätt eller liknande bedöms ha lägre ekonomiskt värde än övriga fullväxta träd, skall sparas. Inga redan döda träd, stående eller liggande, får röras. Røjning av bokföryngringen görs.

Underhållsåtgärd: Eventuell granföryngring bortröjes kontinuerligt. Bokföryngringen gallras på normalt sätt. Omkring år 2005 borttages 40 % av den återstående boken samt omkring år 2030 borttages ytterligare 80 % av de då resterande boköverståndarna, varvid ca 10 % av de ursprungliga träden kvarstår. Hela tiden skall skadade eller döda träd samt sådana, som bedöms ha lägre ekonomiskt värde, sparas. Alla stormfällan skall ligga kvar. Inget lövträdsris, grenavfall eller dylikt som erhålls vid røjning och avverkning får borttransporteras eller brännas, utan allt skall lämnas.

Anordningar för friluftslivet: Vid Listersjön i södra delen av området anläggs rastplats med eldstad. I sydöstra delen av området anläggs parkeringsplats med större informations-skylt samt bänkbord.

Skötselområde 16 B

Beskrivning: 120-årig bokskog med inslag av gran och bergesk. Tämmligen tätt men ännu så länge lågt buskskikt av 5-10 åriga bokplantor. Mycket svagt utvecklat fältskikt.

Målsättning: Som område 16 A, dock att den gamla bokgenerationen avvecklas på ca 60 år eftersom bokföryngringen här inte kommit lika långt som inom område 16 A. Beståndet bör i den västra delen vid Listersjön hållas väl slutet så länge som möjligt, alternativt lämnas utan skötsel.

Förstagångsåtgärd: All gran avverkas. En ca tjugoprocentig genomhuggning av boken görs. Ca 5 % av ekarna tas även. Vad beträffar trädurval gäller samma som område 16 A.

Underhållsåtgärd: Uppkommen granföryngring bortröjes kontinuerligt. Bokföryngring gallras på normalt sätt. Omkring år 2000 avverkas 30 % av den då återstående boken. Omkring år 2020 avverkas 35 % och efter ytterligare 20 år 75 % av den då återstående boken, varefter ca 10 % av den ursprungliga boken kvarstår. Stigen vid Listersjön röjes vid behov.

Skötselområde 16 C

Beskrivning: Sluttning med bokskog med inslag av gran, bergesk och tall. Buskskikt bestående av främst bok av intermediär täthet.

Målsättning: Fri utveckling dock att all gran avverkas.

Förstagångsåtgärd: All gran avverkas.

Underhållsåtgärd: Eventuell granföryngring bortröjes kontinuerligt. Stigen vid Listersjön underhålls genom röjning vid behov.

Skötselområde 17

Beskrivning: Udde och mindre ö i Tolsebodaviken. Ön är bevuxen med blandskog medan udden har ca 15-årig granskog.

Målsättning: Fri utveckling i syfte att ge faunan ett skydd.

Förstagångsåtgärd: Ingen

Underhållsåtgärd: Ingen

Kopians likhet med originalet

bevisat

På tjänstens vägnar

C. Johansson